Дипломатія малої держави: АСЕАН і стратегічний баланс: порівняння з Женевою та Гонконгом

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Нейтралітет і послідовність

Швейцарія та Сінгапур — малі держави, які перетворили зовнішню політику на актив для своїх фінансових центрів. Їхні методи різняться. Швейцарія має статус постійного нейтралітету, визнаний від 1815 року. Завдяки цьому Женева стала природним осідком міжнародних організацій і місцем, де могли зустрічатися супротивники. Сінгапур такого статусу не має. Натомість він здобув репутацію послідовності завдяки своїм оборонним домовленостям, відданості міжнародному праву та готовності займати позицію.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Ця різниця звузилася 2022 року, коли 28 лютого Федеральна рада Швейцарії вирішила повністю перейняти санкції Європейського Союзу проти Росії. Швейцарські коментатори вважали цей крок відходом від традиційної практики.[1] Того ж дня Сінгапур оголосив про намір запровадити санкції, а 5 березня 2022 року оприлюднив свої заходи. Обидві держави обґрунтували рішення тяжкістю порушення міжнародного права. Відтоді обидві стоять перед питанням, як далеко мала держава з великим фінансовим центром може заходити в застосуванні заходів, яких не поділяють її сусіди чи торговельні партнери.

Обидва центри й надалі по-різному застосовують санкції. Швейцарія здебільшого переймає заходи Європейського Союзу, свого головного партнера, тож її режим іде за режимом сусіднього блоку. Сінгапур розробляє власні заходи й застосовує їх вузько, що зберігає йому свободу маневру в Азії. Для клієнтів вужчий режим Сінгапуру може бути перевагою. Водночас він вимагає від них розуміти, що іноземні режими, які застосовуються до їхніх банків, можуть бути ширшими за сінгапурський.

Міжнародне життя як господар

Женева має значну перевагу як осідок міжнародних організацій, і женевський том докладно це описує. Сінгапур приймає менше організацій, хоча його здатність скликати зустрічі зросла завдяки Діалогу Шангрі-Ла, самітам 2015 і 2018 років і регіональним офісам, описаним у розділі F.V. Міжнародне життя Женеви багатостороннє і спирається на систему ООН. Сінгапурське — регіональне й прагматичне, зосереджене на Азії та на зустрічах, які великі держави хочуть проводити на нейтральній території.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Гонконг і відсутність зовнішньої політики

Порівняння з Гонконгом повчальне в іншому сенсі. Відповідно до статті 13 Основного закону за зовнішні справи Гонконзького спеціального адміністративного району відповідає Центральний народний уряд.[2] Стаття 151 дозволяє Гонконгу підтримувати відносини та укладати угоди в економічній, торговельній, фінансовій, грошово-кредитній та інших сферах під назвою «Гонконг, Китай».[3] Тож Гонконг може вести економічну дипломатію. Проте він не може позиціонувати себе між Пекіном і Вашингтоном, бо його політична належність визначена.

Ця структурна відмінність почасти пояснює конкуренцію між двома центрами, яку розглядає розділ K.III. Клієнти, яким потрібна юрисдикція, здатна ухвалювати власні рішення в конфлікті великих держав, знаходять у Сінгапурі суверенну державу з власною зовнішньою політикою. Клієнти, яким важлива близькість до материкового Китаю, знаходять у Гонконгу центр, що є частиною Китаю. Дубай, третій конкурент, належить до федерації, зовнішню політику якої визначають в Абу-Дабі, тож його становище більше нагадує гонконгське, ніж сінгапурське.

У цифрах

Незалежність: 9 серпня 1965 року. Вступ до ООН: 21 вересня 1965 року (117-й член). Бангкокська декларація: 8 серпня 1967 року, п’ять держав-засновниць. Одинадцять членів відтоді, як 26 жовтня 2025 року приєднався Тимор-Лешті; населення АСЕАН — близько 683 млн осіб. Форум малих держав: заснований 1992 року, 108 членів. Група глобального врядування: заснована 2009 року, 30 членів. Рішення Міжнародного суду ООН у справі Педра-Бранка:

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

23 травня 2008 року, дванадцятьма голосами проти чотирьох. Угода про вільну торгівлю між США та Сінгапуром: підписана 6 травня 2003 року, чинна з 1 січня 2004 року. CPTPP: чинна з 30 грудня 2018 року. RCEP: чинна з 1 січня 2022 року, близько 30 % населення та виробництва світу. Угода про вільну торгівлю між ЄС і Сінгапуром: чинна з 21 листопада 2019 року. Обсяг інвестицій ЄС у Сінгапурі — 249,8 млрд євро, обсяг інвестицій Сінгапуру в ЄС — 273,9 млрд євро (2024). Чинні угоди про вільну торгівлю: 29 (серпень 2026 року). Податкові угоди приблизно зі 100 юрисдикціями. Торгівля — близько 320 % ВВП (2020). Санкції проти Росії: 5 березня 2022 року, названо чотири російські банки. Витрати Сінгапуру на саміт 2018 року: S$ 16,3 млн.

Примітки

1. Ressos, *Genève, place financière internationale*, частина H, розділ III: рішення Федеральної ради від 28 лютого 2022 р. повністю перейняти санкції Європейського Союзу проти Росії, зокрема заморожування активів, на підставі Закону про ембарго від 22 березня 2002 р. (SR 946.231). ↩

2. Basic Law of the Hong Kong Special Administrative Region, Article 13 (basiclaw.gov.hk, дата звернення: листопад 2026 р.): “The Central People's Government shall be responsible for the foreign affairs” щодо району; Міністерство закордонних справ засновує офіс у Гонконгу; Центральний уряд уповноважує район самостійно здійснювати відповідні зовнішні справи відповідно до Основного закону. ↩

3. Basic Law of the Hong Kong Special Administrative Region, Article 151 (basiclaw.gov.hk, дата звернення: листопад 2026 р.): район може самостійно, використовуючи назву “Hong Kong, China”, підтримувати й розвивати відносини, укладати та

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

виконувати угоди з іноземними державами й регіонами та відповідними міжнародними організаціями у відповідних сферах, зокрема в економічній, торговельній, фінансовій і грошово-кредитній. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com